

Sygn. akt I C 520/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2023r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Michał Włodarek

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 stycznia 2023r. w K.

sprawy z powództwa **S. I. (PESEL (...))** i **D. I. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanemu **(...) S.A. z/s w W. (KRS (...))**

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powodów solidarnych S. I. i D. I. kwotę 10.000,00zł (dziesięć tysięcy złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 17 lutego 2022r. do dnia zapłaty,
- nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu tytułem zwrotu części nieuiszczonych wydatków od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwotę 1.055,20zł (jeden tysiąc pięćdziesiąt pięć złotych 20/100),
- zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powodów solidarnych S. I. i D. I. kwotę 3.334,00zł (trzy tysiące trzysta trzydzieści cztery złote 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.800,00zł (jeden tysiąc osiemset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami w wysokości w stosunku rocznym odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 520/22

UZASADNIENIE

W dniu 28 kwietnia 2022r. powodowie S. I. i D. I. skierowali do tut. Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwoty 10.000,00zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 17 lutego 2022r. do dnia zapłaty, a ponadto żądanie zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, iż w wyniku zdarzenia losowego z dnia 15 stycznia 2022r. doszło do zalania należącego do nich mieszkania znajdującego się w K. przy ul. (...), którego przyczyną było pęknięcie rury w lokalu położonym na wyższym piętrze, co było związane z wymianą wodomierzy dokonywaną przez Wspólnotę Mieszkaniową.

Powodowie dokonali zgłoszenia szkody, natomiast przyznana poszkodowanym przez pozwanego w wyniku przeprowadzonego postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej kwota łącznej wysokości 1.955,46zł nie rekompensuje rzeczywistej szkody w ich nieruchomości.

Pozwany (...) S.A. z/s w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, iż ustalona w postępowaniu szkodowym kwota odszkodowania jest adekwatna do rodzaju i charakteru uszkodzeń stwierdzonych w nieruchomości lokalowej powodów oraz uwzględnia stan jej techniczny z daty zdarzenia.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W budynku mieszkalnym położonym w K. przy ul. (...) znajdują się wyodrębnione lokale mieszkalne, których właściciele tworzą Wspólnotę Mieszkaniową.

Powodowie S. I. i D. I. posiadają w tej nieruchomości lokal mieszkalny oznaczony nr (...).

(okoliczność bezsporna, dokumenty akt szkodowych)

Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości przy ul. (...) realizowała w budynku przedsięwzięcie wymiany liczników wody, w tym nieruchomości lokalowej położonej nad mieszkaniem powodów.

W związku z przeprowadzonymi działaniami doszło wycieku wody, która zalała lokal powodów.

Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości posiadała zawartą z pozwanym (...) S.A. z/s w W. umowę ubezpieczenia, w ramach której pozwany udzielał ochrony ubezpieczeniowej z tytułu odpowiedzialności cywilnej potwierdzoną polisą nr (...).

Poszkodowani dokonali zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody na mieniu w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

W ramach tego zgłoszenia poszkodowani wskazali, iż do zdarzenia szkodowego doszło w dniu 15 stycznia 2022r. na skutek awarii rury, co spowodowało zalanie należącego do nich mieszkania.

Postępowanie szkodowe zostało zarejestrowane pod numerem (...).

W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie likwidacyjne w ramach, którego decyzją z dnia 4 lutego 2022r. przyznał poszkodowanym kwotę pieniężną w łącznej wysokości 1.955,46zł tytułem odszkodowania.

(okoliczność bezsporna, dokumenty akt szkodowych)

Rodzaj charakter i rozmiar szkód w nieruchomości powodów powstał w okolicznościach przez nich wskazanych, tj. na skutek zalania tej nieruchomości wodą.

Skutki zdarzenia ujawniły się częściowo bezpośrednio po jego wystąpieniu oraz częściowo były stopniowe i rozciągnięte w czasie.

Powodowie po zdarzeniu dokonali czynności zmierzających do zminimalizowania skutków zdarzenia, tj. poprzez usunięcie wody z podłogi, sprawdzenie instalacji elektrycznej, sprawdzenie pieca grzewczego i jego naprawa.

Po zdarzeniu powodowie dokonali czynności jedynie bieżącego wstępnego zamalowania zacieków, nie dokonali natomiast naprawy pełnej, gdyż nie posiadali na to środków finansowych.

W ostatnim okresie przed zdarzeniem lokal mieszkalny powodów był w bardzo dobrym stanie ponieważ w okresie letnim 2021r. sufit i ściany były gipsowane z malowaniem farbą akrylową, a w łazience dodatkowo sufit był gipsowany i pomalowany.

Wysokość szkody w nieruchomości powodów na skutek zdarzenia z dnia 15 stycznia 2022r. wynosi 12.000,06zł.

(opinia biegłego k. 75-140, 167, 168)

Sąd uznał za przydatną do ustalenia stanu faktycznego opinię sporządzoną przez biegłego w dziedzinie budownictwa i szacowania nieruchomości albowiem jest ona pełna, jasna, zrozumiała, wyczerpująca i kompleksowa oraz wewnętrznie spójna. Biegły w opinii udzielił odpowiedzi na wszystkie postawione w tezie dowodowej pytania, sformułowania zawarte w treści opinii pozwalają na zrozumienie wyrażonych w niej ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich, a ponadto biegły w opinii przedstawił metodę badawczą i materiał badawczy, na którym się oparł. Wnioski końcowe opinii są zwięzłe i precyzyjne, a ponadto wnioski opinii są logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych przez biegłego badaniach i nie budzą zastrzeżeń, co do ich trafności w porównaniu z podanym w opinii materiałem badawczym.

Ponadto biegły w sposób fachowy i rzeczowy ustosunkował się również do wszystkich zarzutów skierowanych w stosunku do opinii wypowiadając się szczegółowo w obszarze każdego zastrzeżenia odwołując się przy tym do dokumentarnej materiału dowodowego oraz reguł postępowania przy sporządzaniu takiego typu operatów.

Podnoszone przez stronę pozwaną uwagi należy w tych warunkach uznać jedynie za polemikę z prawidłowo i właściwie sporządzonym dokumentem procesowym i nie stanowią podstawy do reformacji albo odrzucenia czy to w całości lub w części tak przeprowadzonych w postępowaniu rozpoznawczym czynności procesowych.

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 232 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc).

Dobór dowodów należy do strony, to ona powinna wskazywać wyłącznie takie, które są dopuszczalne i wiarygodne. Rzeczą Sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia spraw.

Przepis prawa materialnego – art. 6 kc określa na czyje ryzyko idzie nieudowodnienie określonego faktu. Z kolei art. 232 kpc stanowi procesowe narzędzie za pomocą, którego strony mogą osiągnąć skutek w postaci udowodnienia dla nich korzystnych faktów istotnych z punktu widzenia dochodzonego roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym. Art. 6 kc zawiera normę decyzyjną, pozwalającą ocenić wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc, art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. 2022.2283 – j.t. – ze zm.) zakład ubezpieczeń udziela ochrony ubezpieczeniowej na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z ubezpieczającym, natomiast w myśl art. 15 ust. 2 cyt. ustawy umowa ubezpieczenia ma

charakter dobrowolny, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Stosownie do treści art. 16 w/w ustawy ogólne warunki ubezpieczenia określają w szczególności prawa i obowiązki każdej ze stron umowy ubezpieczenia oraz zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

W myśl przepisu art. 805 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Przy ubezpieczeniu majątkowym świadczenie zakładu ubezpieczeń polega w szczególności na zapłacie określonego świadczenia za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 2 kc).

Wypadkiem ubezpieczeniowym jest zdarzenie losowe będące następstwem bądź przypadkowego zbiegu okoliczności, bądź zrealizowania się określonego niebezpieczeństwa, bądź też konieczności, której terminu nastąpienia nie można przewidzieć.

Wypadkiem ubezpieczeniowym jest zdarzenie przyszłe i niepewne którego ziszczenie się powoduje powstanie po stronie ubezpieczyciela obowiązku spełnienia przewidzianego umową świadczenia.

Określenie wypadku ubezpieczeniowego oraz – ewentualnie – innych okoliczności, od których spełnienia lub niespełnienia zależy spełnienie przez ubezpieczyciela świadczenia ubezpieczeniowego, powinno wynikać z treści umowy ubezpieczenia albo z jego ogólnych warunków – por. wyr. SN z dnia 27 października 2017r. w sprawie o sygn. akt IV CSK 730/16, opubl. Legalis. Ustalenie, jakie zdarzenie stanowi wypadek ubezpieczeniowy, wymaga zatem dokonania wykładni umowy ubezpieczenia i jego ogólnych warunków, dokonanych zgodnie z regułami wskazanymi w art. 65 kc – por. wyr. SN z 17 stycznia 2019r. w sprawie o sygn. akt IV CSK 516/17, opubl. Legalis

Dla określenia wypadku ubezpieczeniowego należy odwołać się także do pojęcia zdarzenia losowego, zdefiniowanego w art. 3 ust. 1 pkt 57 ustawy z dnia 11 września 2015r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. 2022.2283 – j.t. ze zm.), skoro, zgodnie z art. 4 ust. 1 tej ustawy, przez działalność ubezpieczeniową rozumie się wykonywanie czynności ubezpieczeniowych związanych z oferowaniem i udzielaniem ochrony na wypadek ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych. Zdarzeniem losowym jest, w rozumieniu w/w ustawy niezależne od woli ubezpieczającego lub ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne, którego wystąpienie powoduje uszczerbek w dobrach osobistych lub w dobrach majątkowych albo zwiększenie potrzeb majątkowych po stronie ubezpieczającego lub innej osoby objętej ochroną ubezpieczeniową.

W przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego, ubezpieczyciel zobowiązany jest do spełnienia swojego świadczenia. Górną granicą świadczenia ubezpieczyciela będzie, o ile nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia (art. 824 § 1 kc), nawet jeśli szkoda będzie wyższa por. wyr. SN z 20.7.1990 r., I CR 451/90, Legalis).

Na podstawie art. 415 kc kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

W świetle treści przepisu art. 415 kc za szkodę odpowiada osoba, której zawinione zachowanie się jest źródłem powstania szkody. Czyn sprawcy pociągający za sobą odpowiedzialność cywilną musi być bezprawny, a więc niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego, a przy tym zawiniony. Przesłankami odpowiedzialności deliktowej są: powstanie szkody, zdarzenie, związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy oznaczonego podmiotu a szkodą oraz wina sprawcy. Pod pojęciem szkody rozumie się – najogólniej rzecz biorąc – uszczerbek w dobrach prawnie chronionych osoby poszkodowanej.

Szkoda majątkowa musi pozostawać w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem w rozumieniu art. 361 § 1 kc.

Na tle art. 361 § 1 kc odnotowania wymaga, że na gruncie tego przepisu „obojętne jest, czy ma miejsce związek przyczynowy bezpośredni, czy pośredni oraz, czy jest to związek przyczynowy złożony, wieloczłonowy, z tym, że odpowiedzialność cywilną uzasadnia jedynie taki związek przyczynowy wieloczłonowy, w którym między

poszczególnymi ogniwami zachodzi normalna zależność przyczynowa, a więc każde ogniwo tego związku podlega ocenie z punktu widzenia przyczynowości adekwatnej.

Norma zawarta w przepisie art. 361 § 1 kc opiera się na założeniach teorii adekwatnego związku przyczynowego, w wersji obiektywnej, zwanego też „normalnym związkiem przyczynowym”. Teoria ta zakłada, że związek przyczynowy zachodzi tylko wtedy, gdy w grupie wszystkich przyczyn i skutków mamy do czynienia jedynie z takimi przyczynami, które normalnie powodują określone skutki. Nie wystarczy więc stwierdzić istnienie związku przyczynowego jako takiego, lecz należy stwierdzić, że chodzi o następstwa normalne (a nie niezwykłe, nadzwyczajne).

Związek przyczynowy należy pojmować jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego „przyczyną” ze zjawiskiem określonym jako „skutek”. Istnienie związku przyczynowego jako zjawiska obiektywnego determinowane jest okolicznościami faktycznymi sprawy. W pierwszej kolejności należy za pomocą testu „*conditio sine qua non*” zbadać, czy określony skutek stanowi obiektywne następstwo zdarzenia, które wskazano jako jego przyczynę, to znaczy, czy oceniany skutek nastąpiłby mimo braku wskazanej przyczyny. Jeżeli odpowiedź jest negatywna, czyli badany skutek nastąpiłby również mimo nieobecności tej przyczyny należy stwierdzić, że nie występuje żaden obiektywny związek przyczynowy i nie ma potrzeby dalszego badania, czy relacje pomiędzy przyczyną a skutkiem są adekwatne w rozumieniu art. 361 § 1 kc. Pojawienie się w przebiegu kauzalnym przyczyny zewnętrznej, nie powiązanej z działaniem lub zaniechaniem podmiotu odpowiedzialnego za powstanie szkody, przesądza o braku związku przyczynowego, jeśli bez przyczyny pierwotnej szkoda i tak powstałaby. Przepis art. 361 § 1 kc wiąże jednak odpowiedzialność tylko z normalnymi następstwami zjawisk stanowiących jej podstawę. W razie pozytywnego stwierdzenia, że dany fakt był koniecznym warunkiem wystąpienia skutku, należy rozważyć, czy wspomniane powiązania można traktować jako „normalne”, tzn. typowe lub oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy. Typowym jest skutek jaki daje się przewidzieć w zwykłym porządku rzeczy, taki, o którym na podstawie zasad doświadczenia życiowego, wiadomo, że jest charakterystyczny dla danej przyczyny jako normalny rezultat określonego zjawiska. Nie mieści się w płaszczyźnie adekwatnego związku przyczynowego skutek, który wprawdzie daje się łączyć z określonym zdarzeniem początkowym w sensie oddziaływania sprawczego, ale jest następstwem nietypowym, tj. nie występującym w kolejności zdarzeń, która charakterystyczna jest dla określonej przyczyny i przez to nie dającym się uwzględnić w ewentualnych przewidywaniach, a zarazem zależny jest w istocie od innych zdarzeń, które w zbiegu z przyczyną wyjściową jawią się jako przypadkowy zbieg okoliczności.

W przypadku badania istnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą, a zdarzeniem szkodzącym, przybierającym postać zaniechania, przeprowadzenie testu *conditio sine qua non* polega na przeprowadzeniu oceny, według zasad wiedzy i doświadczenia życiowego, z jak dużym prawdopodobieństwem ukształtowałyby się stosunki faktyczne, gdyby zostało podjęte zaniechane działanie.

Konstatując, należy stwierdzić, iż ustalony przez Sąd stan faktyczny, co do faktu wystąpienia szkody w lokalu mieszkalnym należącym do powodów, okoliczności i czasu jej powstania, a także rodzaju, charakteru i rozmiarów szkody, pozwala na stwierdzenie, iż w warunkach niniejszej sprawy wystąpił wypadek ubezpieczeniowy, który można bezpośrednio identyfikować z działaniami lub zaniechaniem Wspólnoty Mieszkaniowej i która wobec obowiązującej umowy ubezpieczenia aktualizuje odpowiedzialność pozwanego i obowiązek wypłaty odszkodowania poszkodowanym.

To na ubezpieczycielu ciąży obowiązek przeprowadzenia prawidłowego postępowania likwidacyjnego, którego celem jest nie tylko ocena zasadności roszczeń zgłaszanych przez poszkodowanych, ale również zebranie materiału umożliwiającego ocenę zakresu przedmiotowych roszczeń.

Nieprawidłowości w toku postępowania likwidacyjnego nie mogą prowadzić do przerzucenia na ubezpieczonego negatywnych konsekwencji z tym związanych.

Celem postępowania likwidacyjnego jest bowiem między innymi ustalenie wysokości szkody i świadczenia zakładu ubezpieczeń. To właśnie w postępowaniu likwidacyjnym winno nastąpić ustalenie wysokości odszkodowania, a rolą sądu w ewentualnym procesie jest kontrola prawidłowości ustalenia wysokości odszkodowania.

Ubezpieczony nie może więc ponosić skutków działań ubezpieczyciela, które okazały się nietrafne, gdy chodzi o ustalenie wysokości należnego ubezpieczonemu odszkodowania.

Z podanych wyżej względów Sąd, przy uwzględnieniu rzeczywistej wartości szkody w nieruchomości powodów i pomniejszeniu tej należności o wartość świadczenia przekazanego powodom w ramach postępowania likwidacyjnego, zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 10.000,00zł (12.000,06zł brutto (rzeczywisty koszt przywrócenia nieruchomości lokalowej powodów do stanu sprzed zdarzenia) – 1.955,46zł brutto (łącznie odszkodowanie przyznane przez ubezpieczyciela w postępowaniu likwidacyjnym) = 10.044,60zł – por. art. 321 § 1 kpc wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc.

O kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego, orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w z art. 98 § 1 i 3 kpc i w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265 – j.t. ze zm.) oraz w oparciu o treść art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2022.1125 – j.t.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2022.2142 – j.t. ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.